Încălcarea Sfintelor Canoane, nou „obicei de drept” în Biserica Ortodoxă?

După pseudosinodul din Creta, ierarhii Bisericii Ortodoxe Române au purces la o campanie sistematică de încălcare a Sfintelor Canoane, cu precădere a celor care interzic rugăciunea în comun cu ereticii și cu necreștinii, în special evreii, lăsându-ne să înțelegem că de acum înainte aceasta ar fi starea de normalitate în Biserică, prin crearea unor cutume noi, care în mod necanonic să devină obicei de drept în Biserica Ortodoxă.

Sfintele Canoane au fost rânduite în Biserică cu scopul de a îndruma corect activitatea administrativă și pastoral-misionară a acesteia, având un conținut cu caracter dogmatic, religios-moral, cultic, juridic și mixt, fiind confirmate și reconfirmate de Sinoadele ecumenice. De aici rezultă în mod automat și necesitarea respectării cu strictețe a lor sub pedeapsa caterisirii clericilor și a afurisirii în cazul mirenilor.

Semnificația obiceiului de drept în Ortodoxie

Obiceiul de drept bisericesc reprezintă unul dintre izvoarele importante ale Dreptului canonic ortodox. Dreptul canonic fiind cel ce se ocupă de legile bisericești, numite canoane, adică nu simple legi juridice, ci îndrumătoare ale credincioșilor pe calea mântuirii.

Există un obicei de drept laic și unul bisericesc. Prin obicei de drept se înțelege totalitatea legilor nescrise, transmise din generație în generație pe cale tradițională sau pe cale de obicei. Aceste legi sau norme transmise astfel formează obiceiul juridic numit drept consuetudinar sau drept cutumiar.

Potrivit dreptului roman, pentru ca o normă juridică creată și păstrată prin obicei să aibă puterea legilor scrise și să se poată aplica la fel ca și acelea, se cerea ca aceea să aibă întâi vechime, să fie păstrată cu tenacitae, adică să existe un

atașament puternic față de ea, să se nască dintr-o părere sau dintr-un principiu juridic recunoscut sau admis, ori să se impună printr-o nevoie, **să nu fie contrară legii scrise**, să fie cunoscută legiutorului și să nu fie oprită publicarea ei de către autoritatea supremă în stat.

Din perspectiva Dreptului bisericesc, obiceiul este înțeles la fel, cu precizarea expresă că are următoarele trei caracteristici:

- **Trebuie să fie în acord cu învățătura de credință și cu normele religios-morale ale Bisericii, iar nicidecum împotriva acestora, adică să nu prevadă nimic contrar adevărului de credință sau normelor religios-morale de conduită a credincioșilor;**
- **Trebuie să fie admis prin consensul Bisericii întregi;**
- Spre deosebire de obiceiul de stat, **obiceiul de drept bisericesc poate să fie și contrar legii scrise, chiar a unor canoane în cazul în care nu afectează învățătura de credință sau normele religios-morale ale Bisericii.** O astfel de situație este rânduiala potrivnică canoanelor 5 și 51 apostolic, de a nu mai permite căsătoria episcopilor, iar după impunerea acestui obicei, el a fost legiferat prin unele canoane ulterioare. Un alt exemplu este acela al canonului 2 al sinodului local de la Constantinopol de la anul 879-880, care interzice episcopilor să fie monahi, iar obiceiul care l-a abrogat impune candidaților la treapta de episcop să devină monahi înainte de hirotonia lor în această treaptă[1] .

Deși la pseudosinodul din Creta nu s-a stipulat în mod expres printr-o hotărâre anume desființarea Sfintelor Canoane, totuși procesul acesta a început prin eludarea lor, pornind de la considerentul că sunt „ruginite, învechite, depășite, anacronice sau lipsite de dragoste”, urmărindu-se prin aceasta “refacerea unității pierdute a creștinilor” prin împreuna slujire cu ereticii. Surprinzător este că această “unitate pierdută” se dorește a fi făcută chiar și cu evreii, care nu cred în mesianitatea Domnului nostru Iisus Hristos.

Ecumenism la sinagogă

Astfel, am fost de-a dreptul șocați să vedem cum la 3 decembrie anul curent,

mitropolitul Moldovei, Înaltpreasfințitul Teofan, a fost prezent la întreaga ceremonie de reinaugurare a unei sinagogi din Iași, care a durat aproximativ trei ore. Din filmarea acestui eveniment, pe care o puteți găsi aici, se observă că Înaltpreasfinția Sa a participat la rugăciune în comun cu evreii întrucât rabinii evrei, după cum este obicieiul lor la aceste evenimente, purtau *tallit*-ul, un veșmânt de cult și au citit din Tora, au rostit rugăciuni și au intonat cântece religioase, la care mitropolitul a asistat integral, ba mai mult, la finalul ceremoniei când corul interpreta un cântec specific acestei sărbători evreiești, Înaltpreasfinția Sa s-a prins, de voie, de nevoie, într-o horă împreună cu câțiva dintre rabini și câțiva participanți, implicat fiind și "episcopul" romano-catolic de Iași, Petru Gerghel. Deci am văzut o ceremonie religioasă mixtă la care s-au rugat împreună, ortodocși, catolici și evrei, într-o apoteotică manifestare ecumenistă.

Elocvența canonului 46 apostolic și lipsa sa de echivoc

Apreciem astfel că aici este vorba în primul rând de încălcarea canonului 64 apostolic, care precizează: **Dacă vreun cleric sau laic ar intra în sinagogă (adunarea iudeilor sau a ereticilor) spre a se ruga, să se caterisească și să se și afurisească.**

Canonistul român arhid. Ioan N. Floca tâlcuind acest canon, explică mai întâi că anumite relații ale creștinilor cu ereticii și necreștinii nu puteau fi evitate și, ca atare, nefiind interzise, desigur, fiind vorba de ralațiile sociale. În privința relațiilor cu caracter religios, care ar fi de natură sa-i aducă în situația de a se ruga împreună cu aceștia nu puteau fi îngăduite, pentru că ar fi însemnat o recunoaștere implicită a credinței lor, fapt care este contrar poziției principale pe care s-a situat Biserica față de eretici și necreștini.

Doar Biserica este singura depozitară a adevărului mântuitor revelat, și ea singură, prin mijloacele harului sfințitor, poate asigura mântuirea credincioșilor. Recunoașterea valorii soteriologice a practicilor religioase ale altor religii și ale ereticilor, înseamnă implicit recunoașterea netemeiniciei poziției pe care s-a situat Biserica față de necreștini și eretici. Pentru aceste motive, oricărui cleric îi este interzis, sub pedeapsa caterisirii și afurisirii, să se roage cu ereticii și necreștinii, fie în locașurile de cult ale acelora, fie în afară. Același lucru este interzis și laicilor, sub pedeapsa afurisirii[2].

Ce înseamnă afurisire sau excomunicare, ne explică același canonist arhid. Ioan N. Floca în cazul canonului 10 apostolic, care osândește comuniunea cu cei afurisiți: **Dacă cineva s-ar ruga, chiar și în casă împreună cu cel afurisit (scos din comuniune), acela să se afurisească**.

Prin afurisire sau excomunicare, orice creștin era pus în afara Bisericii. Celui pedepsit cu excomunicarea nu-i era permis sub nicio formă să păstreze legături cu membrii Bisericii și nici acestora nu le era îngăduit să rămână în contact cu el. Opreliștea mergea atât de departe încât membrilor Bisericii nu li se îngăduia nici măcar să se roage împreună cu cel excomunicat, pentru că orice tratare cu indulgență a celui pedepsit de Biserică, însemna desconsiderarea pedepsei aplicate de Biserică. Prin izolarea impusă astfel celui afurisit se înțelege că respectivul trebuia să mediteze asupra păcatului săvârșit și să se pocăiască, pentru a se face vrednic de a fi primit în Biserică, prin aceasta urmărindu-se nu moartea păcătosului, ci reabilitarea lui.

Nesocotirea de către ceilalți creștini a oricăror pedepse care se aplică vreunuia ce se abate de la rânduiala bisericească, înseamnă uneori sprijinirea greșelii, încurajarea păcatului, iar nu ajutorarea celui căzut ca să se ridice[3].

Ecumenism perpetuu la Oradea

Cazul mitropolitului Teofan nu este însă singular, situații asemănătoare întâmplându-se și la Oradea, Preasfințitul Sofronie participând chiar în mai multe rânduri la astfel de manifestări, o dată în cursul anului 2017, și de doua ori în cursul acestui an, respectiv octombrie 2018, cu ocazia reinaugurării sinagogii Aachvas Rein, la eveniment participând și episcopul Tulcii, Visarion și ultima dată în 4 decembrie , cu ocazia inaugurării unui muzeu în aceeași sinagogă.

În cazul în care canonul 46 apostolic și explicația adusă acestuia de către părintele Ioan N. Floca nu sunt suficiente pentru a înțelege gravitatea rugăciunii în comun cu ereticii și necreștinii, vă supunem atenției spre luminare și înțelegere duhovnicească Omilia I și Omilia a II-a a Sfântului Ioan Gură de Aur împotriva evreilor.

Cutumele și practicile necanonice nu pot deveni obiceiuri de drept bisericesc

Prin aceste împreună-slujiri sau rugăciuni în comun ale unor ierarhi ortodocși români cu ereticii și necreștinii, se urmărește crearea unor cutume, a unor obiceiuri cu scopul de a-i obișnui pe crdincioșii ortodocși necatehizați cu ele, pentru ca, treptat, treptat, să le accepte ca pe o stare de normalitate și de necesitate în Biserică.

Chiar dacă în acest moment nu există reacții contrare puternice față de aceste învățături și practici necanonice nici din partea clerului și credincioșilor ortodocși români, nici din partea celorlate Biserici Ortodoxe Autocefale, ele niciodată nu vor putea deveni obiceiuri de drept, deoarece se află într-o contradicție totală cu învățătura de credință ortodoxă și cu legile religios-morale ale Bisericii, fiind în fapt doar niște penibile și smintitoare manifestări ecumeniste.

A iubi sau a mărturisi simultan Ortodoxia și ecumenismul este practic imposibil, deoarece cei doi termeni sunt antagonici. Nu poți sluji deodată la doi domni, la Dumnezeu și la satana mamona, nu poti iubi simultan adevărul și minciuna,

lumina și întunericul.

Perfidia ecumenismului contemporan constă în felul în care ne propune sintagma „unitate prin diversitate”, acest lucru însemnând ca noi, ortodocșii, să fim uniți la un loc cu ereticii și necreștinii, lucru absolut imposibil deoarece nu împărtășim același adevăr de credință, axat pe Persoana divino-umană a Mântuitorului Iisus Hristos. Unitatea prin diversitate o poate realiza creștinul ortodox doar cu creștinii ortodocși din celelalte Biserici Ortodoxe surori, adică Bisericile Ortodoxe Autocefale, deoarece mărturisim toți ortodocșii de pretudindeni același adevăr dogmatic, **diversitatea constând doar în limba pe care o vorbim si în care ne exprimăm adevărul credinței noastre comune, precum și în unele tradiții și obiceiuri locale care, în mod evident, sun în consonanță totală cu adevărul revelat**.

Note:

[1] Arhid. Prof. Dr. Ioan N. Floca, *Drept canonic orodox. Legislație și administrație bisericească*, Vol I, Editura IBMBOR, București, 1990, pp. 78-79

[2]Arhidiacon prof. dr. Ioan N. Floca, *Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note și comentarii*, Sibiu, 1992, p. 40

[3] Idem, p. 14

Citește și:

> *“Prințul Bisericii”, mitropolitul Teofan, încurajat să participe la împlinirea idealului religios al mozaismului*

Nota editorului Mihai-Silviu Chirilă:

Manifestarea de la Sinagoga de la Iași ne dezvăluie o dimensiune metaecumenistă, în sensul că, urmărindu-o și, mai ales, ascultând discursul tematic al rabinului Iosif Wasserman, rostit în aceeași perioadă cu o declarație

către toate popoarele emisă de noul Sinedriu din Ierusalim, în care popoarele erau chemate să vină la Ierusalim să venereze Dumnezeul Vechiului Testament în ritualul mozaic și, concomitent, să transfere toată puterea politică și juridică a lumii la Ierusalim, unde se propune înființarea unei organizații mondiale de gen ONU, dar pe fundamente biblice, și a unei curți de justiție mondiale după modelul celei de la Haga, ne arată care se vrea a fi pasul următor de după realizarea visului ecumenist de „regăsire a unității pierdute" a creștinilor: punerea întregii Legi Noi aduse de Hristos între paranteze și ralierea tuturor la cultul veterotestamentar (încheiat odată cu venirea în lume a Domnului Iisus Hristos, Mesia cel așteptat, pentru pregătirea venirii Căruia a și existat acest cult) și la aspirațiile mesianice actuale ale religiei mozaice, despre care se știe din Noul Testament și din scrierile Sfinților Părinți ce pregătesc.

Toate acestea fac ca prezența mitropolitului Moldovei la acea manifestare să fie cu atât mai vinovată.

Nu putem să nu remarcăm apelativul „prinț al Bisericii", care, pe lângă faptul că este de sorginte romano-catolică, surprinde foarte bine laicizarea ierarhiei ortodoxe actuale, reduse la un titlu nobiliar din lumea aceasta tocmai prin derapajul de la ascultarea și punerea în aplicare a Sfintelor Canoane ale Bisericii.

Discursul harismatic al rabinului Wasserman ne arată cum se va propovădui în lume popoarelor planul Sinedriului din Ierusalim și ne face să ne gândim câți dintre creștinii care, în acest moment, nu au nicio preocupare pentru mântuirea lor și pentru starea Bisericii îl vor crede și îl vor pune în aplicare. Aplaudarea acelui discurs de către mitropolitul Moldovei ne spune câte ceva și despre ierarhii care îl vor accepta și îl vor aplauda.